

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2006.2.10

COM(2006) 49 végleges

**A BIZOTTSÁG ÖTÖDIK JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

a „határok nélküli televíziózásról” szóló 89/552/EGK irányelv alkalmazásáról

{SEC(2006) 160}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
1.1.	A jelentés háttere.....	3
1.2.	Az európai televíziós piac alakulása	3
2.	Az új tagállamok bejelentései	5
3.	Az irányelv alkalmazása	5
3.1.	Tárgyi hatály	5
3.2.	Joghatóság (2. cikk)	5
3.3.	Társadalmi szempontból kiemelten jelentős események (3a. cikk).....	6
3.4.	A televíziós műsorok terjesztésének és gyártásának előmozdítása (4. és 5. cikk).....	7
3.5.	Reklámszabályok (10–20. cikk).....	8
3.5.1.	Értelmező közlemény elfogadása.....	8
3.5.2.	Stadionokban elhelyezett reklámtranszparenszek közvetített sporteseményeken	8
3.5.3.	Ellenőrzés.....	9
3.6.	A kiskorúak és a közrend védelme (2a., 22. és 22a. cikk).....	9
3.7.	Koordináció a nemzeti hatóságok és a Bizottság között.....	9
3.7.1.	Kapcsolattartó Bizottság	9
3.7.2.	A szabályozó hatóságok csoportja	10
4.	Az irányelv felülvizsgálata.....	10
5.	Nemzetközi vonatkozások	11
5.1.	Bővítés.....	11
5.2.	Együttműködés az Európa Tanáccsal.....	11
6.	Következtetések	11

1. BEVEZETÉS

1.1. A jelentés háttere

Ezzel a közleménnyel a Bizottság a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és (tájékoztatásul) a Régiók Bizottsága rendelkezésére bocsátja a 97/36/EK irányelvvel¹ módosított, „határok nélküli televíziózásról” szóló 89/552/EGK irányelv² (a továbbiakban: irányelv) alkalmazásáról összeállított ötödik jelentését.

Az irányelv 26. cikke előírja: „legkésőbb 2000. december 31-ig és azt követően minden második évben a Bizottság az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak egy jelentést nyújt be ezen módosított irányelv alkalmazásáról és szükség esetén további javaslatokat tesz, hogy ezen irányelvet hozzáigazítsák a televíziós műsorszolgáltatás területén bekövetkezett fejleményekhez, különösen az újabb keletű technológiai fejlemények fényében”.

Ez a jelentés a 2003 januárjában elfogadott negyedik jelentést³ követi, és az irányelv 2003. és 2004. évi alkalmazásával foglalkozik.⁴

A negyedik jelentés mellékletében a Bizottság munkaprogramot javasolt, amelyben vitára bocsátja, hogy kiigazításra szorul-e az európai uniós keretszabályozás a piac és a műszaki háttér fejlődése miatt. Ennek megfelelően a Bizottság 2003-ban konzultációkat kezdeményezett az irányelv felülvizsgálatáról.⁵

A jelentés e vitafolyamat összefüggésében olvasandó.

1.2. Az európai televíziós piac alakulása

A 2004-ig terjedő időszak kedvező folyamatainak eredményeképpen az európai uniós audiovizuális iparág komoly érettségi fokot ért el. Egyes üzleti modellek ugyanakkor kemény próbatételek elé kerültek, és egyes területeken átrendeződés következett be a szolgáltatók között.

Az új üzleti lehetőségek, nevezetesen a „digitális földi televíziózás”,⁶ valamint az audiovizuális szolgáltatások új technológiai platformokon történő továbbításának lehetősége erősítette e szolgáltatások piaci jelenlétét, és ezzel tovább nőtt a kínálati oldal jól ismert szétszabdaltsága. Ez a folyamat konszolidálódni látszik, miközben lanyhulnak a reklámbevételek, és kevés az esély a közfinanszírozás növekedésére.

¹ HL L 298., 1989.10.17., 23. o.

² HL L 202., 1997.7.30., 60. o.

³ COM (2002) 778 végleges, 2003.1.6.

⁴ Ahol szükségesnek látszik, utalunk a 2005-ben bekövetkezett eseményekre is.

⁵ Lásd a jelentés 4. szakaszát.

⁶ A „digitális földi televízióra” való áttérést a legtöbb tagállam a 2006 és 2012 közötti időszakra tervezi.

A gyakorlatban a csatornák száma nyilvánvaló jele a szolgáltatások megsokszorozódásának. Míg 2001 elején az EU 15 tagállamában a potenciálisan országosan fogható, földi, műholdas vagy kábeles úton továbbított csatornák száma 660 volt,⁷ három évvel később már 860 ilyen csatorna működött.⁸

Ezzel párhuzamosan a nem az országos piacokra összpontosító televíziós szolgáltatások még gyorsabban fejlődtek. 2004 elején mintegy 220 ilyen csatorna létezett.⁹ Ezek közül 160-at másik tagállamból vagy más országból sugároztak az EU 25 tagállamának valamelyikébe (2001-ben az EU 15 tagállamában csupán 68 ilyen csatorna volt).

Az online audiovizuális szolgáltatások fejlődésének legfontosabb feltétele a széles sávú hozzáférés minél nagyobb elterjedtsége. Az elmúlt években erre fordított jelentős összegek, amelyek továbbra is nőnek, a bővítés előtti 15 EU-tagállamban olyan kiterjedt infrastruktúrát eredményeztek, amely 2004 végére átlagosan a lakosság 88 %-át fedte le.¹⁰ Ezzel egyidejűleg folyamatosan emelkedett a vezetékes széles sávú kapcsolatok tényleges penetrációja is, és 2004 végére a bővítés előtti 15 tagállamban a lakosság 10 %-a, a 25 tagállamban együttvéve pedig a lakosság 9 %-a rendelkezett ilyen kapcsolattal.¹¹

Az EU 25 tagállamának teljes piaca a műsorszolgáltatók bevételei alapján 2003-ban 64,5 milliárd euróra volt tehető (szemben a 2001. évi 62,2 milliárd eurós értékkel, ami 3,7 %-os növekedést jelent).¹²

Bevételeik alapján a közszolgálati műsorszolgáltatók megszilárdították jelenlétüket az EU piacain. A közszolgálati rádiós és televíziós szolgáltatások összbevétele 2003-ban elérte a 29,1 milliárd eurót (az EU 25 tagállamában; ebből a rádiós szolgáltatások részesedése 1.6 milliárd eurós volt), ami csaknem megegyezik a 2002-ben tapasztalt értékkel.¹³

A magántulajdonú műsorszolgáltatók az EU 25 tagállamában 2003-ban 18,3 milliárd eurós összbevételt jegyezhetek, ami csaknem megegyezik az előző évi adattal.¹⁴ A fizetős televíziózásból és az előfizetéses csomagokból származó bevételek 2003-ban összességében 13,6 milliárd euróra növekedtek, ami az előfizetéses szolgáltatások sikerének köszönhetően 14,3 %-os növekedést jelent az előző évihez képest.¹⁵

⁷ Az European Audiovisual Observatory 2001-es évkönyve.

⁸ Az European Audiovisual Observatory 2004-es évkönyve.

⁹ Uo.

¹⁰ IDATE: A széles sávú hozzáférés fejlődése Európában (*Development of broadband access in Europe*), 2005.

¹¹ Kommunikációs Bizottság, 2005.

¹² Az European Audiovisual Observatory 2005-ös évkönyve. A számítás nem tartalmazza a közszolgálati és a kereskedelmi rádiós műsorszolgáltatók bizonyos kategóriáit.

¹³ Uo.

¹⁴ Uo.

¹⁵ Uo.

Az európai uniós televíziós műsorszolgáltatók legfontosabb bevételi forrása továbbra is a reklám. A többéves bővülés nyomán, amely csak 2001-ben szakadt meg egy időre, a televíziós reklámpiac bruttó értéke 2004-ben a bővítés előtti 15 tagállamban elérte a 25,7 milliárd eurót (ez 2003-hoz képest 7,2 %-os növekedés).¹⁶ A reklámbevételek 2001-es visszaesését mintegy 6,88 %-osra teszik (a 2002-es és a 2000-es adatok összevetése alapján).¹⁷ 2004-ben a televíziós reklámpiac nominálértékben kifejezve durván a 2000-es szinten volt, és az összes reklámkiadás csaknem egyharmadát vette fel.¹⁸

2. AZ ÚJ TAGÁLLAMOK BEJELENTÉSEI

Az EU 2004. május 1-jei bővítésével csatlakozó új tagállamok kötelesek voltak bejelenteni az irányelvet átültető jogszabályaikat. A bejelentések elemzése azt mutatja, hogy az új tagállamok megfeleltek ez irányú kötelezettségeiknek.

3. AZ IRÁNYELV ALKALMAZÁSA

3.1. Tárgyi hatály

A Mediakabel BV által a *Commissariaat voor de Media* (a holland médiahatóság) egyik határozata ellen benyújtott fellebbezés nyomán a holland *Raad van State* előzetes döntéshozatali kérelemmel fordult az Európai Bírósághoz annak eldöntésére, hogy kiterjed-e az irányelv hatálya az ügynevezett közel igény szerinti videószerződések (near-video-on-demand), vagyis olyan szolgáltatásokra, amelyeket a néző „multiplex” rendszerben, fizetéses alapon, saját döntése szerint vehet igénybe. Az ügyben a Bíróság 2004 végéig nem hozott ítéletet.¹⁹

3.2. Joghatóság (2. cikk)

Az irányelv legfontosabb pillére a „származási ország elve”. Ez azt jelenti, hogy szabadon forgalmazhatók az EU-ban mindazok a műsorok, amelyek megfelelnek a származási ország jogának, amelynek természetesen összhangban kell lennie az irányelv rendelkezéseivel.

A jelentés tárgyát képező időszakban a Bizottság jogsértési eljárást kezdeményezett a holland hatóságok ellen, miután egyik határozatában a *Commissariaat voor de Media* (a holland médiahatóság) megállapította joghatóságát az RTL 4 és az RTL 5 csatornák felett, amelyeket egy luxemburgi joghatóság alá tartozó műsorszolgáltató sugároz. A *Commissariaat voor de Media* érveinek érdemi vizsgálata nélkül a *Raad van State* hatályon kívül helyezte a szóban forgó határozatot, mert úgy találta, hogy a *Commissariaat voor de Media* nem állapíthatta meg saját joghatóságát és alakíthatott ki ezzel olyan helyzetet, amelyben az irányelvvel ellentétben kettős joghatóság áll fenn. Mivel az ítéletet követően megszűnt a kettős joghatóság, a Bizottság az ügy lezárása mellett döntött.

¹⁶ Uo.

¹⁷ Uo.

¹⁸ Uo.

¹⁹ C-89/04. sz. ügy. Az ítéletet a Bíróság 2005. június 2-án hozta meg, vö. a Bizottság szolgálatainak csatolt munkadokumentumával.

A származási ország elve alól a 2a. cikk (2) bekezdésében előírt kivételek körében az „Extasi TV” körül alakult ki jogvita. Az Egyesült Királyság kormánya 2004. december 20-án arról értesítette a Bizottságot, hogy be kívánja tiltani az „Extasi TV” néven ismert televíziós szolgáltatást. Az intézkedés indokául a brit hatóság azt jelölte meg, hogy a kérdéses szolgáltatás nyilvánvalóan és súlyosan sérti az irányelv 22. cikkét. Ebben az esetben akörül alakult ki bizonytalanság, hogy mely tagállam rendelkezett joghatósággal a műsorszolgáltató felett.

A joghatósággal kapcsolatban a 2a. cikk (2) bekezdésén kívüli esetekben is merültek fel problémák, éspedig olyankor, amikor a műsort olyan tagállamban fogják, ahol szigorúbbak vagy részletesebbek a szabályok, mint a műsorszolgáltató székhelye szerinti származási országban. A Svéd Műsorszolgáltatási Bizottság például azt jelezte a Bizottságnak, hogy nézete szerint a brit joghatóság alá tartozó TV3 és Canal 5 csatornák Svédország joghatósága alá tartoznak. Egyoldalú intézkedés helyett Svédország párbeszédet kezdeményezett az érintett szabályozó hatóságok között. Feltéve, hogy az ilyen egyeztetés során nem kérdőjeleződik meg a származási ország elve, a Bizottság üdvözli ezt a módszert, és segítséget ajánl a nézeteltérések rendezésében. Hasonló probléma Írország és az Egyesült Királyság viszonylatában is merült fel.

A jelentés tárgyát képező időszakban végül még a harmadik országból származó, de a 2. cikk (4) bekezdése alapján valamely tagállam joghatósága alá tartozó gyűlöletkeltő műsorok kérdése vált különösen fontossá. Az Al Manar csatornát több európai műholdas szolgáltató is továbbította. Elsőként Franciaország lépett fel a kérdéses csatornának az Eutelsat műholdakon keresztül történő továbbítása ellen; a csatorna a 2. cikk (4) bekezdése alapján esik Franciaország joghatósága alá. Miután az Al Manar több antiszemita műsort is sugárzott, a francia hatóságok 2004. december 13-án határozatban szólították fel a műhold üzemeltetőjét, hogy szüntesse be az Al Manar televíziós szolgáltatás sugárzását. A határozatot a címzett azonnal végrehajtotta, és a csatorna sugárzása 2004. december 14-én megszűnt.

A francia hatóságok betiltó határozatát követően az Al Manar továbbra is fogható volt a (hágai központú) New Sky Satellite és a Hispasat műholdjairól. Az ügyben a tagállamok és a Bizottság többször is egyeztettek. Ennek nyomán a holland és a spanyol hatóságok is elrendelték az Al Manar továbbításának leállítását. A szoros együttműködés révén tehát ebben az esetben lehetővé vált, hogy Európa hatékonyan felvegye a harcot a harmadik országok műsorszolgáltatói által megvalósított gyűlöletkeltés ellen.

3.3. Társadalmi szempontból kiemelten jelentős események (3a. cikk)

Az irányelv 3a. cikkének (1) bekezdése nemzeti intézkedéseket tesz lehetővé a társadalmi szempontból kiemelten jelentősnek tekintett események védelme érdekében. 2004 végéig az irányelv 3a. cikkének (1) bekezdése alapján a következő tagállamok léptettek hatályba intézkedéseket és értesítették erről a Bizottságot: Olaszország, Németország, az Egyesült Királyság, Ausztria és Írország. Az ír intézkedés tervezetét a Kapcsolattartó Bizottság 2003. január 30-án tárgyalta (és pozitív véleményt fogadott el róla); az intézkedéstervezet ezt követően 2003 áprilisában a Hivatalos Lapban is megjelent.²⁰ A Belgium és Franciaország által bejelentett intézkedéstervezeteket a kérdéses tagállam nemzeti hatóságai és a Kapcsolattartó Bizottság részvételével 2004 márciusában vitatták meg; a

²⁰ HL C 100., 2003.4.26.

Kapcsolattartó Bizottság ezekről is pozitív véleményt alkotott. Ezt követően 2004 folyamán Belgium értesítette a Bizottságot végleges intézkedéseiről, amelyeket a Bizottság közzétett a Hivatalos Lapban.²¹

Az irányelv 3a. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság évente egyszer köteles a Hivatalos Lapban közzétenni a tagállamok által meghozott intézkedések összesített jegyzékét. Ilyen összesített jegyzék közzétételére legutóbb 2003 augusztusában került sor.²²

A Bizottságnak az irányelv 3a. cikkével összefüggésben betöltött szerepkörével kapcsolatban az Európai Elsőfokú Bíróság jelenleg tárgyal egy ügyet.²³

3.4. A televíziós műsorok terjesztésének és gyártásának előmozdítása (4. és 5. cikk)

2004. július 28-án a Bizottság elfogadta az irányelv 4. és 5. cikkének alkalmazásáról szóló hatodik közleményét. A jelentés az EU akkori 15 tagállamának 2001. és 2002. évi helyzetét tekinti át. A 15 tagú Unióban az európai alkotásoknak szentelt átlagos sugárzási idő 2001-ben 66,95 %-ot, 2002-ben 66,10 %-ot tett ki, ami négy év (1999–2002) alatt 5,42 százalékpontos emelkedést jelent. Az EU 15 tagállamában működő független gyártók által készített európai alkotások részaránya 2001-ben 37,75 %, 2002-ben 34,03 % volt, tehát a független gyártók alkotásainak szentelt idő az összes számításba vett adásidő mintegy egyharmada, az összes európai alkotás durván 50 %-a körül stabilizálódott. Ez jóval meghaladja az irányelv 5. cikkében kitűzött 10 %-os célt. A számok azt mutatják, hogy a nemzeti és az európai alkotások iránti kereslet, amely az elmúlt évtizedben folyamatosan emelkedett, 2002-ben ismét csúcsot döntött, és a számításba vett adásidőből már mintegy kétharmaddal részesedett. Az irányelv által kitűzött 50 %-os arányhoz képest a 66 % kielégítő eredmény, amely az európai audiovizuális iparág erejéről tanúskodik.

A Bizottság saját kezdeményezéséből 2004-ben hét, az EU-hoz 2004. március 1-jén csatlakozó új tagállamban végzett adatgyűjtést annak érdekében, hogy jobban lássa a 4. és az 5. cikk várható hatását az új tagállamokban. Az adatgyűjtés a csatlakozást közvetlenül megelőző, 2003 januárjától 2004 áprilisáig terjedő időszakra vonatkozott. A műsortervek szerint az európai alkotások aránya 2003-ban 60 %, 2004 első hónapjaiban 62 % volt, míg a megfelelési arány 77 %, illetve 83 %. A független gyártók által készített európai alkotások részaránya 2003-ban 30 %, 2004 első hónapjaiban 31 % volt. Figyelembe véve, hogy az adatok a csatlakozást megelőző időszakra vonatkoznak, megállapítható, hogy a vizsgált tagállamokban a 4. és az 5. cikk alkalmazása általában kielégítő.

A 4. és az 5. cikk alkalmazásáról szóló, a 2002–2004-es időszakra vonatkozó hetedik közlemény, amelynek bizottsági elfogadása 2006 első felére várható, most először mind a 25 tagállamra vonatkozóan tartalmaz majd statisztikai adatokat.

²¹ HL C 158., 2005.6.29. 2005-ben Franciaország is értesítette a Bizottságot intézkedéseiről (ezeket 2004 decemberében fogadták el); a Bizottság a későbbiekben ezeket is közzéteszi.

²² HL C 183., 2003.8.2. 2004-ben nem jelent meg összesített jegyzék, mert addig nem következett be rajta változás. A belga és a francia intézkedéseket is tartalmazó új összesített jegyzék közzétételét a Bizottság a francia lista Hivatalos Lapban történő közzétételét követően tervezi.

²³ T-33/01. sz. ügy, amelyben 2005. július 7-én került sor meghallgatásra.

3.5. Reklámszabályok (10–20. cikk)

3.5.1. *Értelmező közlemény elfogadása*

Egyes új reklámtechnikák, például a képernyőfelosztás, az interaktív reklám, a virtuális reklám vagy a termékelhelyezés megjelenése nyomán a Bizottság 2004. április 23-án értelmező közleményt²⁴ fogadott el az irányelv egyes rendelkezéseinek egyértelműsítése érdekében. A közlemény pontosítja egyebek mellett, hogy miként kell az irányelv vonatkozó rendelkezéseit a képernyőfelosztásra, a rövid reklámbejátszásokra, a televíziós promócióra, a virtuális szponzorálásra, illetőleg az interaktív reklámra alkalmazni. Az Európai Közösségek Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban az értelmező közlemény azt az elvet követi, hogy bármely, reklámtechnikára vagy reklámozási formára vonatkozó tilalom csak akkor érvényes, ha az irányelv kifejezetten lehetőséget ad rá. A tagállamok ugyanakkor a joghatóságuk alá tartozó műsorszolgáltatókra szabadon előírhatnak az irányelvben foglaltaknál szigorúbb vagy részletesebb rendelkezéseket.

3.5.2. *Stadionokban elhelyezett reklámtranszparenszek közvetített sporteseményeken*

A dohányzás és az alkoholizmus elleni harcról szóló francia törvény (az úgynevezett Evin-törvény) megtiltja az alkoholtartalmú italok közvetlen vagy közvetett televíziós reklámozását. Ebből az is következik, hogy a nemzetek közötti sportmérkőzések elsősorban francia közönségnek szánt közvetítésének franciaországi átvétele esetén a francia műsorszolgáltató köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy megakadályozza az alkoholtartalmú italokra vonatkozó reklámok képernyőn való megjelenését.

A Bíróság két ízben is foglalkozott ezzel a kérdéskörrel: előbb egy tagállami mulasztás miatti ügyben,²⁵ majd egy előzetes döntéshozatali eljárás során.²⁶ A jelentés szempontjából az előzetes döntéshozatali eljárás érdekesebb: az ennek alapjául szolgáló ügyben a TF1 televíziós csatorna felszólította a Groupe Darmon és a Giro Sport vállalatokat, amelyek a csatorna nevében a futballmérkőzések továbbközvetítésre vonatkozó jogokról tárgyaltak, hogy gondoskodjanak arról, hogy a képernyőn ne jelenhessen meg egyetlen alkoholtartalmú ital márkanéve sem. Mivel emiatt nem bérelhetett reklámtranszparenszeket a játéktér körül, a Bacardi France francia bíróság előtt beperelte a TF1 csatornát, a Darmond-t és a Giro Sport-t, hogy azok ne gyakoroljanak ily módon nyomást a külföldi futballklubokra. Ebben az összefüggésben a francia *Cour de cassation* előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé a francia rendelkezések és a közösségi jog, különösen az irányelv közötti esetleges ellentmondásról.

2004. július 13-i ítéletében a Bíróság rámutat, hogy a sportesemények közvetítése során a képernyőn megjelenő, alkoholtartalmú italokat népszerűsítő reklámtranszparenszek révén megvalósuló közvetett reklám az irányelv értelmében nem képez olyan önálló televíziós közleményt, amelyet áruk vagy szolgáltatások népszerűsítésére szántak. A Bíróság figyelembe vette, hogy a gyakorlatban lehetetlen volna megvalósítani, hogy ezek a reklámok csak a kérdéses televíziós közvetítés különböző részei közötti szünetekben jelenjenek meg. Mindezek miatt a Bíróság megállapította, hogy az irányelv rendelkezései

²⁴ A Bizottság értelmező közleménye a „határok nélküli televíziózásról” szóló irányelv reklámra vonatkozó rendelkezéseinek bizonyos vonatkozásairól, HL C 102., 2004.4.28., 2. o.

²⁵ C-262/02. sz. ügy.

²⁶ C-429/02. sz. ügy.

nem alkalmazhatók az adott esetre, és a televíziós reklámra vonatkozó francia szabályozás összeegyeztethető a közösségi joggal.

3.5.3. *Ellenőrzés*

A Bizottság rendszeresen (évente három országban) ellenőrizte, hogy a tagállamok megfelelően gondoskodnak-e arról, hogy a joghatóságuk alá tartozó műsorszolgáltatók teljesítsék az irányelvben foglalt reklámszabályokat. Ebből a célból a Bizottság munkáját egy független tanácsadó cég segíti, amelynek az ellenőrzéshez szükséges adatok és információk összegyűjtése a feladata.

Az ellenőrzésekről szóló jelentések alapján a Bizottság néhány tagállam ellen jogsértési eljárást kezdeményezett, és a Belga Királyságnak indokolt véleményt is küldött. Az irányelvben foglalt reklámszabályok megsértését megvalósító esetek száma és súlyossága arra utal, hogy ebben a tagállamban a felelős hatóság nem ellenőrizte megfelelően a joghatósága alá tartozó műsorszolgáltatóknál a rendelkezések betartását.

3.6. **A kiskorúak és a közrend védelme (2a., 22. és 22a. cikk)**

A Bizottság 2003. december 12-én elfogadta a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről szóló 1998. szeptember 24-i tanácsi ajánlás alkalmazásáról összeállított, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett második értékelő jelentését.²⁷ A Bizottság kérdőívet juttatott el a tagállamokhoz, az EGT-államokhoz és az (akkor még) csatlakozásra váró országokhoz.²⁸

A második értékelő jelentésből az derül ki, hogy a tagállamok az ajánlást még mindig más és más módon alkalmazzák, de a fejlemények általában pozitívak.

2004. április 30-án a Bizottság a második értékelő jelentés nyomán egy újabb ajánlás: az európai audiovizuális és információs szolgáltatások iparának versenyképességével kapcsolatosan a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről, valamint a választási jogról szóló európai parlamenti és tanácsi ajánlás elfogadására tett javaslatot.²⁹

Az ajánlást a Bizottság azért javasolta, hogy a jogi keret megfeleljen a technológia fejlődéséből fakadó kihívásoknak. A javaslat az eredeti, 1998-as ajánlásra épít, és a médiaismeretekkel, a médiaoktatással, a választási jog minden médiára kiterjedő vonatkozásaival, az audiovizuális tartalom osztályozását vagy besorolását végző szabályozó (önszabályozó) szervek közötti, a tapasztalatokra és a bevált gyakorlati megoldásokra vonatkozó információcserével, valamint a diszkrimináció elleni, minden médiára kiterjedő fellépéssel foglalkozik.

A javaslatot a Tanács és az Európai Parlament jelenleg tárgyalja.

3.7. **Koordináció a nemzeti hatóságok és a Bizottság között**

3.7.1. *Kapcsolattartó Bizottság*

Az irányelvben foglalt szabályok alkalmazása az egyes tagállamok feladata. A nemzeti szabályozó szervek rendszeres jelleggel kapcsolatot tartanak egymással, különösen az

²⁷ COM (2003) 776 végleges, 2003.12.12.

²⁸ Lásd: http://europa.eu.int/comm/avpolic/ regul/new_srv/secondreport_en.htm.

²⁹ COM (2004) 341 végleges, 2004.4.30.

irányelvvel létrehozott Kapcsolattartó Bizottságon keresztül (23a. cikk). A jelentés tárgyát képező időszakban ez a bizottság öt ízben ülésezett.

A bizottság elvégezte az irányelvben rá szabott feladatokat. A 3a. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás keretében véleményeket bocsátott ki a társadalmi szempontból kiemelten jelentős eseményekről.³⁰

Annak érdekében, hogy az irányelv alkalmazása során felmerülő gyakorlati problémák rendszeres megvitatásával segítse az irányelv végrehajtását, a Kapcsolattartó Bizottság többek között a reklámozásról szóló bizottsági értelmező közleményről is eszmét cserélt.

2002 és 2004 között a Kapcsolattartó Bizottság több ülése is foglalkozott az irányelv felülvizsgálatával. A Bizottság beszámolt a Kapcsolattartó Bizottságnak a 2003. évi nyilvános konzultációról és a fókuszcsoporthoz tartozók munkájáról.³¹

A Kapcsolattartó Bizottság értesült arról, hogy az Egyesült Királyság az irányelv 2a. cikke alapján intézkedéseket kíván hozni, és megvitatta a joghatósággal rendelkező tagállam megállapításának kérdését.³²

3.7.2. *A szabályozó hatóságok csoportja*

Bár az irányelv kifejezetten nem említi a nemzeti szabályozó hatóságokat, a Bizottság 2003. március 27-ére összehívta a Szabályozó Hatóságok Magas Szintű Csoportja elnevezésű, a műsorszórásra vonatkozó szabályozás alkalmazásáért felelős tagállami hatóságokat tömörítő szerv alakuló ülését. A csoport átlagban évente kétszer ülésezik; a találkozók elsődleges célja a nemzeti szabályozó hatóságok közötti együttműködés erősítése, és ezáltal az európai uniós szabályozás következetes alkalmazásának elősegítése.

4. AZ IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATA

A Bizottság 2003-ban, az irányelv alkalmazásáról szóló negyedik jelentéshez³³ csatolt munkaprogrammal újtárra indította az irányelv felülvizsgálatának folyamatát, amelynek során közmeghallgatásokra és írásos konzultációra is sor került.

Az első konzultációs forduló következtetéseit a Bizottság az európai audiovizuális politika szabályozásának jövőjéről szóló közleményben³⁴ vonta le. A dokumentum megjelölt néhány olyan kérdést, amelynek középtávú megoldásával biztosítható, hogy az irányelv a jövőben is pozitív módon járuljon hozzá a műsorszolgáltatási szolgáltatások EU-n belüli szabad mozgásához. A 2003-as közlemény szakértők részvételével fókuszcsoporthoz alakított e kérdések megvitatására.

³⁰ Lásd a jelentés 3.3. szakaszát.

³¹ Lásd a jelentés 4. szakaszát.

³² Lásd a jelentés 3.2. szakaszát.

³³ COM (2002) 778 végleges, 2003.1.6.

³⁴ COM (2003) 784 végleges, 2003.12.15.

Az Európai Parlament aktív szerepet vállalt a konzultációs folyamatban, különösen több parlamenti képviselő részvétele útján.³⁵ A Bizottság 2005 végére tervezi jogalkotási javaslatra vonatkozó tervezet elfogadását a kérdésben.

5. NEMZETKÖZI VONATKOZÁSOK

5.1. Bővítés

A jelentés tárgyát képező időszakban az EU tagállamainak száma tizenötől huszonötöre emelkedett: 2004. május 1-jén tíz új tagállam csatlakozott.

Az uniós és az (akkor még) csatlakozásra váró országok között a kapcsolatok az előcsatlakozási stratégiáknak megfelelően alakultak. A nemzeti jogszabályoknak az irányelvhez történő hozzáigazításában elért eredmények nyomán az Európai Tanács 2002. decemberi, koppenhágai ülésén véglegesen lezárultak a leendő tagállamokkal folytatott, kultúrával és audiovizuális politikával kapcsolatos tárgyalások. A Bizottság figyelemmel kísérte a folyamatot, és ennek során különös figyelmet szentelt az irányelv végrehajtásához szükséges közigazgatási és bírói kapacitás meglétének.

Az EU most újabb bővítés előtt áll: Bulgária és Románia a tervek szerint 2007-ben csatlakozik az Európai Unióhoz, Horvátország és Törökország pedig tagjelölt orszaggá vált.

Ami a Nyugat-Balkán országait illeti, az Európai Tanács több alkalommal is hangsúlyozta kilátásait az EU-tagság elérésére. A Bizottság az Európa Tanáccsal együttműködésben arra törekszik, hogy ezekben az országokban az audiovizuális politikák fokozatosan közeledjenek az európai médiaszabályokhoz.

5.2. Együttműködés az Európa Tanáccsal

Tovább fejlődött az Európai Bizottság és az Európa Tanács közötti együttműködés, különösen a határokon átnyúló televíziózásról szóló egyezmény kidolgozásával kapcsolatos információcsere vonatkozásában. A Bizottság képviselője megfigyelőként részt vett a Határokon Átnyúló Televíziózás Állandó Bizottságának öt ülésén, a Tömegtájékoztatási Operatív Bizottság négy ülésén, valamint az Európa Tanács tömegtájékoztatással foglalkozó kijeji miniszteri konferenciáján.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A „határok nélküli televíziózásról” szóló irányelv továbbra is sikerrel biztosítja az Európai Unióban a televíziós szolgáltatások nyújtásának szabadságát. Jelenleg is érvényesek azok az alapvető közérdekű célkitűzések, amelyeket az irányelv a minimális belső piaci harmonizációval védelmezni kíván. Az irányelv eredményesen szabályozza az európai audiovizuális ágazatot, és a jelentés visszaigazolja az audiovizuális médiával kapcsolatos kérdések közös európai kezelésének létjogosultságát.

³⁵ A liverpooli konferencián több európai parlamenti képviselő is részt vett meghívott előadóként, Henri Weber pedig az irányelv 4. és 5. cikkének alkalmazásáról készített jelentésében az irányelv felülvizsgálatával is foglalkozott.

A piac és a műszaki háttér fejlődésére tekintettel azonban nyilvánvaló, amint arra az előzőekben is rámutattunk, hogy időszerűvé vált a jelenlegi uniós szabályozási környezet felülvizsgálata. A Bizottság ezért terveit szerint 2005 végére elkészíti javaslatát az irányelv felülvizsgálatáról.